

ව්‍යාජනාමය අර්ථගැන්වීමෙහිලා 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ
ප්‍රකරණබද්ධ භාවිතය

දිමුක් දිලුම් ධනංජය විතානගේ

Abstract

With the development of modern linguistics, in addition to the micro-linguistic fields of phonetics, phonology, Morphology and Syntax, the attention of linguists has also been focused on the subject field of Pragmatics. Accordingly, Linguists have been presented how to interpret a term used in an utterance based not only linguistic factors but also non-linguistic factors. In the every language based on the non-linguistic factors, many words can be found that define a place, a person or an animal, a time, a material, etc. In this background, the aim of this research is to study the word of 'यहाँ' /jəɦɑː/ which is discussed as a grammatical unit called indeclinable word in the traditional Hindi grammar from a linguistic point of view based on the theoretical facts of the Pragmatics of linguistics and thus to bring out the true linguistic face of the word 'यहाँ' /jəɦɑː/ used in colloquial Hindi. The research problem of this research is to search the word of 'यहाँ' /jəɦɑː/ used in colloquial Hindi is defined according to context, and to use for what meanings according to context. Although Pragmatics is a practical subject area, till now the attention of Hindi linguists is mostly focused on the literal meanings, metaphorical meanings and implied meanings that are built on the linguistic facts discussed in area of semantics. Therefore, it is very important to study the use of the terms used in colloquial Hindi based on the theoretical facts of Pragmatics. Since the research is conducted based on the qualitative conditions of the collected data, the method of this research is recognized as the qualitative method. Interviews conducted with

Sinhala and Hindi speakers as the source of primary data for this research and subject books, academic articles and magazines as the source of secondary data. According to the data analysis of the research, the use of the locative word 'यहान' used in Hindi is similar to the use of the substitute words discussed in the article review according to linguistic principles, and the word 'यहान' is interpreted as a locative substitute word that is interpreted with a predicate, and is also a locative substitute word for a certain place. A face can be introduced.

Keywords:- Meaning, Deixis, Context, Colloquial, Utterances

සාර සංග්‍රහය

නූතන වාග්විද්‍යාවේ වර්ධනයත් සමග ශබ්ද-ශබ්දීම, පද-පදීම, වාක්‍ය යන ක්ෂුද්‍ර වාග්විද්‍යාත්මක විෂය ක්ෂේත්‍රවලට අමතරව වාග්වේදීන්ගේ අවධානය ප්‍රකරණ විචාරය යන විෂය ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි ද යොමු වී ඇත. ඒ අනුව වාග්වේදීන් භාෂාත්මක සාධක මත පමණක් නොව භාෂාත්මක නොවන සාධක මත ද වාගාලාපයක භාවිත යම් පදයක් අර්ථ නිරූපණය කරන ආකාරය ඉදිරිපත් කර ඇත. සෑම භාෂාවක ම භාෂාත්මක නොවන සාධක මත කිසියම් ස්ථානයක්, පුද්ගලයෙක් හෝ සත්ත්වයෙක්, කාලයක් හෝ ද්‍රව්‍යයක් අර්ථ ගන්වන බොහෝ පද හඳුනා ගත හැකි ය. මෙම පසුබිම තුළ සාම්ප්‍රදායික හින්දී ව්‍යාකරණයේ අව්‍යය නමින් ව්‍යාකරණ ඒකකයක් ලෙස සාකච්ඡාවට ගැනෙන 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදය වාග්විද්‍යාවේ ප්‍රකරණ විචාරයේ එන සෛද්ධාන්තික කරුණු මත වාග්විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයකින් අධ්‍යයනය කිරීම සහ එමගින් භාෂණ හින්දියේ භාවිත 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ සැබෑ වාග්විද්‍යාත්මක මුහුණුවර මතුකර දැක්වීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ. භාෂණ හින්දියේ භාවිත 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදය ප්‍රකරණ බද්ධව අර්ථ ගැන්වේ ද, කිනම් අර්ථ උදෙසා ප්‍රකරණ බද්ධ වේ ද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස හඳුනා ගැනේ. ප්‍රකරණ විචාරය ප්‍රායෝගික විෂය ක්ෂේත්‍රයක් වුවත් බොහෝ දුරට හින්දී භාෂාවේදීන්ගේ අවධානය යොමුවී ඇත්තේ අර්ථ විචාරයේ සාකච්ඡාවට ගැනෙන

භාෂාමය කරුණු මත ගොඩනැගෙන වචනාර්ථ, ව්‍යංගාර්ථ සහ භාවාර්ථ කෙරෙහි ය. එබැවින් ප්‍රකරණ විචාරයේ එන සෛද්ධාන්තික කරුණු පාදක කොටගෙන භාෂණ හින්දියේ භාවිත ඇතැම් පදවල භාවිතය අධ්‍යයනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. ප්‍රස්තුත පර්යේෂණය සිදුකරනු ලබන්නේ රැස්කරගත් දත්තවල ගුණාත්මක තත්ව පදනම් කොටගෙන බැවින් මෙම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය ලෙස හඳුනා ගැනෙන්නේ ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයයි. මෙම පර්යේෂණය සඳහා ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගත් මූලාශ්‍රය වශයෙන් සිංහල සහ හින්දි භාෂාවේදීන් සමග සිදුකරන ලද සම්මුඛ සාකච්ඡා ද ද්විතීයික දත්ත ලබාගත් මූලාශ්‍රය වශයෙන් විෂයානුබද්ධ ග්‍රන්ථ, ශාස්ත්‍රීය ලිපි සහ සඟරා ද දැක්විය හැකි ය. ප්‍රස්තුත පර්යේෂණයේ දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව භාෂණ හින්දියේ භාවිත 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ භාවිතය වාග්විද්‍යාත්මක මූලධර්ම ප්‍රකාරව ප්‍රකරණ විචාරයේ සාකච්ඡාවට ගැනෙන ආදේශක වචනවල භාවිතයට සමාන බවත්, 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදය ප්‍රකරණ බද්ධව අර්ථ නිරූපණය කරන, එසේ ම කිසියම් ස්ථානයක් උදෙසා ආදේශ වන ස්ථානවාචී ආදේශක වචනයක් ලෙසත් නිගමනය කළ හැකි ය.

යතුරු පද:- අර්ථය, ආදේශක වචන, ප්‍රකරණය, භාෂණ, වාගාලාප

පර්යේෂණයේ හැඳින්වීම

භාෂාවක අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ අර්ථ උත්පාදනය කිරීමයි. භාෂාවක් මගින් උත්පාදනය කරනු ලබන අර්ථ භාවිත කර එකිනෙකා විසින් ස්වකීය අදහස් සහ මතවාද සන්නිවේදනය කරනු ලබයි. ඒ සඳහා මිනිසා විසින් භාවිත කරනු ලබන්නේ වාගාලාප ය. මෙම වාගාලාප තනි පදයක් හෝ පද රාශියක එකතුවක් විය හැකි අතර වාගාලාපයක පද නිර්මාණය වී ඇත්තේ වර්ණ එකට ගැළපීමෙනි. භාෂාවක වාගාලාප සංඛ්‍යාත්මකව තීරණය කළ නොහැක. එය අසීමිත ය. එසේ ම වාගාලාපයක දිග පළල තීරණය කිරීම ද සිදු කළ නොහැකි ය. එය බොහෝ දුරට තීරණය වන්නේ සන්නිවේදනය කරන භාෂකයාගේ හැඟීම් සහ වාගාලාපය භාවිත වන භාෂණ පරිසරය ආදී සාධක මත පදනම්ව ය. එනම් භාෂකයාගේ හැඟීම් සහ භාෂණ පරිසරය ආදී සාධකවලට සාපේක්ෂව වාගාලාපයක දිග පළල වෙනස් වේ.

උදා - තාත්තා: පුතා, කැම කනවද?

පුතා: මං වැඩක්.

තාත්තා: හා.

ප්‍රස්තුත සංවාද බණ්ඩය වාගාලාප තුනකින් ගොඩනැගී ඇත. ප්‍රථම වාගාලාපය පද තුනකින් ද දෙවන වාගාලාපය පද දෙකකින් ද තෙවන වාගාලාපය තනි පදයකින් ද ගොඩනැගී ඇත. එසේ ම මෙම වාගාලාප වෙන් වෙන් වශයෙන් ගත් කල එකිනෙකට වෙනස් අර්ථ තුනක් ප්‍රකාශ කරයි.

මිනිසා විසින් සන්නිවේදනය සඳහා භාවිත කරනු ලබන සෑම වාගාලාපයක් ම භාෂණ පරිසරය මගින් ද අර්ථවත් වේ. එබැවින් මිනිසා සන්නිවේදනයේ දී වාගාලාපයක් මගින් හුවමාරු කරන සමස්ත අර්ථය වාගාලාපයෙන් ම පමණක් ප්‍රකාශ නොවේ. ඇතැම් අර්ථ වාගාලාපයට භාෂණ පරිසරය හෝ සමාජ අවස්ථාව විසින් එක් කරනු ලබයි. එය මිනිසා හිතා මතා සිදු කරන්නක් නොවන අතර බොහෝ විට නිරායාසයෙන් සිදු වන්නකි. වාගාලාප සහ භාෂණ පරිසරය හෝ සමාජ අවස්ථාව අතර ගොඩනැගෙන මෙම සම්බන්ධතාව ප්‍රකරණය යනුවෙන් සරලව අවබෝධ කරගත හැකි ය. භාෂණයේ දී වාගාලාපයක් වචනවලින් පමණක් නොව එම වාගාලාපය භාවිත වන භාෂණ පරිසරය සමග ගොඩනැගුණු බාහිර සාධක පාදක කොටගෙන ද අර්ථවත් වේ. කාලය, ස්ථානය, පුද්ගලයා, සහ ද්‍රව්‍ය ආදී සාධක මත භාෂකයා සහ ශ්‍රාවකයා අතර ගොඩනැගෙන සංවාදයට ඊට ම ආවේණික වූ අන්‍යන්‍යතාවක් හිමි වේ. සංවාදයේ කරුණු වෙනස් වන විට හෝ ශ්‍රාවකයා හෝ භාෂකයා වෙනස් වන විට සංවාදයේ අන්‍යන්‍යතාව ද වෙනස් වේ. සංවාදයකට හිමිවන මෙම අන්‍යන්‍යතාව ප්‍රකරණය ලෙස තවත් ආකාරයකින් හඳුනා ගත හැකි ය. ප්‍රකරණයට වචනාර්ථවලට ලබා නොදිය හැකි බොහෝ අර්ථ ලබා දිය හැකි ය. එහෙත් භාෂාවක භාවිත සෑම පදයක් ම ප්‍රකරණ බද්ධ නොවේ. යම් පදයක් ප්‍රකරණ බද්ධව භාවිත වන්නේ ද, එම පදය වචනාර්ථයට ලබා දිය නොහැකි බොහෝ අර්ථ වාගාලාපයකට එක් කරයි. මෙවැනි පද මාලාවක් ඕනෑ ම භාෂාවක හඳුනා ගත හැකි ය.

වාග්විද්‍යාවේ ප්‍රකරණය යනුවෙන් හඳුනා ගැනෙන මෙම සම්බන්ධතාව සමාජ වාග්විද්‍යාව සහ මනෝ වාග්විද්‍යාව සමග සෘජු සම්බන්ධතාවක් ගොඩනගයි. සමාජ වාග්විද්‍යාවේ දී සාකච්ඡාවට ගැනෙන ලේඛන සහ භාෂණ රීති අතුරින් භාෂණ රීති පිළිබඳව හැදෑරීමේ දී භාෂණයේ එන වාගාලාප අර්ථවත් වන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ප්‍රකරණ විචාරාත්මක කරුණු පදනම් කරගනී. භාෂා උපාර්ඡනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය මනෝ වාග්වේදියාගේ ප්‍රධාන අධ්‍යයන අතුරෙන් එකකි. කුඩා දරුවකු සිය මව් භාෂාව ග්‍රහණය කරගැනීමේ දී වැඩිහිටියන්ගේ දැන රීතිය කොතරම් දුරට ඉවහල් වේ ද යන්න කෙරෙහි මනෝ වාග්වේදියාගේ අවධානය නිසැකව ම යොමු වන අතර ඒ සඳහා ප්‍රකරණ විචාරයේ එන යම් යම් කරුණු එම අධ්‍යයන සඳහා පාදක කර ගනී.

විසිවන සියවසේ මැද භාගයෙන් පසු ප්‍රකරණ විචාරය සම්බන්ධව විවිධ වාග්වේදීන් විසින් කරුණු සාකච්ඡා කර ඇත. කෙසේ වෙතත් විසිවන සියවසේ මුල් භාගය වන විට මැලි නොවූස්කි සහ ජේ. ආර්. ෆර්න් යන වාග්වේදීන් විසින් ප්‍රකරණ බද්ධව වාගාලාප අර්ථවත් වන ආකාරය කෙරෙහි අවධානය යොමුකර ඇති බව ඔවුන්ගේ අධ්‍යයන නිරීක්ෂණය කිරීමේ දී අවබෝධ කරගත හැකි ය. ප්‍රථම වරට ප්‍රකරණ විචාරය වාග් විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයකින් නිරීක්ෂණය කිරීමේ ගෞරවය හිමි වන්නේ වර්ෂ 1938 දී මොරිස් නම් දාර්ශනිකයාට ය. මොහු සඳහන් කරන ආකාරයට සංඥා අනරේ ඇති සම්බන්ධතාව හැදෑරීම වාක්‍ය විචාරයයි. සංඥා සහ වස්තු අතර ඇති සම්බන්ධතාව හැදෑරීම අර්ථ විචාරයයි. සංඥා සහ ඒවායෙහි ඇති අර්ථකථන අතර පවතින සම්බන්ධතාව හැදෑරීම ප්‍රකරණ විචාරයයි. ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙහි එන විශ්මයාර්ථවාචී, විධානවාචී සහ සාමාන්‍ය සුභපැතුම්වාචී වාගාලාප ප්‍රකරණ විචාරාත්මක සූත්‍ර මගින් ඉදිරිපත් කිරීමට මොරිස් උත්සාහ ගෙන ඇත. භාෂාවේ ව්‍යවහාරය පිළිබඳව හැදෑරිය හැකි හොඳ ම ක්ෂේත්‍රය ප්‍රකරණ විචාරය බව මොහුගේ අදහසයි.

The philosopher Charles Morris distinguished three distinct branches of inquiry: syntactics or syntax, being the study of the formal relations of signs to one another, semantics, and the study of the the

relations of signs to the objects to which the signs are applicable, and pragmatics, the study of the relation of signs to interpreters.” (Levinson, 1983: 01)

ග්‍රයිස්ගෙන් පසුව ප්‍රකරණ විචාරය කෙරෙහි බොහෝ භාෂාවේදීන්ගේ අවධානය යොමු වී ඇත. ඒ අතර සමාජ වාග්වේදීන් ප්‍රධාන වේ. ඔවුන් ප්‍රකරණය සම්බන්ධ ඉදිරිපත් කර ඇති අදහස් මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

That natural languages would have no semantics but only a syntax and a pragmatics. (G. Gazdar 1979)

Pragmatics is one of those words (societal and cognitive are others) that give the impression that some thing quite specific and technical is being talked about when often in fact it has no clear meaning. (Searle, Kiefer and Bierwisch 1980) (Levinson, 1983: 06)

භාෂා පාඨය නැතහොත් වාගාලාපය හා එය භාවිත වන සමාජ අවස්ථාව අතර ඇති සම්බන්ධතාව ප්‍රකරණයයි. එදිනෙදා ව්‍යවහාර කෙරෙන වාගාලාප අතුරෙන් බහුතරය අර්ථවත් කෙරෙනුයේ ප්‍රකරණය තුළිනි. ප්‍රකරණයෙන් තොරව ගත් විට බොහෝ වාගාලාපවලින් අපේක්ෂිත අර්ථය ඉදිරිපත් නොකෙරේ. එබඳු ඇතැම් වාගාලාප හිස් ප්‍රලාප ලෙස ද පෙනෙන්නට පුලුවන. (වික්‍රමසිංහ සහ තවත් අය, 2009: 99)

ඉහත නිර්වචනවලට අනුව ප්‍රකරණ විචාරයේ දී සාකච්ඡාවට ලක් කෙරෙන ප්‍රධාන භාෂාත්මක ඒකක කිහිපයක් හඳුනා ගත හැකි ය.

1. ආදේශක වචන - Deixis
2. සංවාද ඉංගන - Conversational implicature
3. පූර්ව ඉංගන - Presupposition
4. භාෂණ ක්‍රියා - Speech acts
5. භාෂණ යෙදුම් - Aspects of discourse

ආදේශක වචන - Deixis

ආදේශක වචන භාෂා සංස්ථිතිය සහ ප්‍රකරණය අතර පවතින අභින්න සම්බන්ධය පෙන්නුම් කළ හැකි මූලික වාග්විද්‍යාත්මක ඒකකයකි. ආදේශක වචන යනු ආදේශ කළ හැකි වචන යන්නයි. එනම් කිසියම් පදයකින් හැඟවෙන අර්ථය ප්‍රකරණ බද්ධව පිළිඹිබු කිරීමෙහි ලා එම පදය වෙනුවට පොදුවේ භාවිත කළ හැකි පද ආදේශක වචන ලෙස සරලව හඳුන්වා දිය හැකි ය. ආදේශක වචන ඇතැම් භාෂාවේදීන් විසින් පාලිත වචන ලෙස ද හඳුන්වනු ලබයි.

උදා: දුමාල් මට පොතක් දුන්නා.	}	එයා මට පොතක් දුන්නා.
කාවින්ද මට පොතක් දුන්න		
රාහුල් මට පොතක් දුන්නා.		

දුමාල්, කාවින්ද සහ රාහුල් යනු පුද්ගල නාම ත්‍රිත්වයකි. ප්‍රස්තුත නිදසුනේ මෙම නාම ත්‍රිත්වය සංකේතවත් කිරීමට 'එයා' යන පදය ආදේශ කර ඇති ආකාරය නිරූපණය කෙරේ. මේ ආකාරයට 'එයා' යන පදය වෙනත් පදයක් වෙනුවට ආදේශ කළ හැකි බැවින් එය ආදේශක වචනයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ. යම් වචනයක් ආදේශක වචනයක් ලෙස වාග් විද්‍යානුකූලව හඳුනා ගැනීමට නම් ආදේශ කළ හැකි වීම යන සාධකය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවේ. කිසියම් වචනයක් වෙනුවට ආදේශ වන පදයේ අර්ථය ප්‍රකරණයෙන් අර්ථවත් වන්නේ නම් එවිට එම වචනය ප්‍රකරණ විචාරයට අනුව ආදේශක වචනයක් වේ. ප්‍රස්තුත උදාහරණයේ 'එයා' යනු දුමාල්, කාවින්ද, රාහුල් පමණක් නොව වෙනත් පුද්ගලයකු උදෙසා ද භාවිත කළ හැකි ය. එම පුද්ගලයා නිශ්චිතව ම කවුරු විය හැකි ද යන ප්‍රශ්නයට පැහැදිලි පිළිතුරක් ලැබෙන්නේ 'එයා' යන පදයේ ඇති වචනාර්ථයෙන් නොව එම පදය සහිත වාගාලාපය ප්‍රකරණ බද්ධව නිරූපණය වන අර්ථයෙනි.

1. අල්මාරියේ තොප්පිය තිබුණා. - එතන තොප්පිය තිබුණා.
2. ගේට්ටුව ගාව කවුද හිටියා. - එතන කවුද හිටියා.
3. පිට්ටනියේ රාහුල් ඉන්නවා. - එතන රාහුල් ඉන්නවා.

ප්‍රස්තුත නිදසුන් වාගාලාප නිරීක්ෂණය කිරීමේ දී 'එතන' යන පදය විටක 'අල්මාරියේ' උදෙසා ද විටෙක 'ගේට්ටුව ගාව' උදෙසා ද විටෙක 'පිට්ටනයේ' උදෙසා ද ආදේශ වී ඇත. එසේ ම ශ්‍රාවකයා 'එතන' යන්නෙන් ආදේශ වන්නේ අල්මාරියේ ද, ගේට්ටුව ගාව ද නැතහොත් පිට්ටනියේ ද යන්න වටහා ගනු ලබන්නේ මෙම වාගාලාප භාවිත වන භාෂණ පරිසරය හෝ සමාජ අවස්ථාව මත එනම් ප්‍රකරණය මත ගොඩනැගෙන අර්ථය අනුව ය.

මේ ආකාරයට ආදේශක වචනයක් අර්ථ උත්පාදනය කරන්නේ ප්‍රකරණ බද්ධ වන විට ය. ප්‍රකරණ බද්ධ නොවන තුරු ආදේශක වචනයෙන් නිරූපණය වන කේන්ද්‍රගත අර්ථය පැහැදිලි නොවේ.

උදා: මං ඒක ඔයාට දෙන්නද?

ප්‍රස්තුත නිදසුන් වාගාලාපයේ 'ඒක' යන පදය කිසියම් වස්තුවක් වෙනුවට ආදේශ වී ඇත. නමුත් එම වස්තුව කුමක්ද යන්න එනම් 'ඒක' යන්නෙන් අර්ථ ගැන්වෙන කේන්ද්‍රගත අර්ථය වටහා ගැනීමට භාෂකයා සමත් නොවේ. එයට බලපාන ප්‍රධානතම හේතුව වන්නේ ප්‍රස්තුත වාගාලාපය ප්‍රකරණ බද්ධ වී නොමැති වීමයි.

උදා: මං ඒක ඔයාට දෙන්නද?

මොකක් ද?

මං ඊයේ ඔයාට පෙන්නුවේ.

ප්‍රස්තුත උදාහරණයේ 'ඒක' යන්නෙන් ආදේශ වී ඇත්තේ කුමක් ද යන්න එනම් 'ඒක' යන්නෙන් අර්ථ ගැන්වෙන කේන්ද්‍රගත අර්ථය කුමක්ද යන්න ශ්‍රාවකයා නිශ්චිතව අවබෝධ කර ගනී. මන් ද යත් ප්‍රස්තුත උදාහරණයේ 'ඒක' යෙදී ඇති වාගාලාපය ප්‍රකරණ බද්ධව භාෂණ පරිසරය සමඟ සම්බන්ධතාවක් ගොඩනගා ඇති බැවිණි. එනම් 'ඒක' යනු භාෂකයා විසින් ඊයේ දිනයේ තමාට පෙත්වූ ඔරලෝසුවක්, පෑනක්, කම්සයක් ආදී ද්‍රව්‍යයක් බව ශ්‍රාවකයා නිරායාසයෙන් අවබෝධ කරගනී.

ආදේශක වචනයක ස්වභාවය තවත් නිදසුන් වාගාලාපයක් මගින් අධ්‍යයනය කරමු.

උදා: ඔයා හෙට එතනට යන්න. එයා ඔයාට ඒක ගෙනත් දෙයි.

ප්‍රස්තුත උදාහරණ වාගාලාපයේ ‘ඔයා’, ‘ඔයාට’ සහ ‘එයා’ යන පද කිසියම් පුද්ගලයෙක් හැඟවීම සඳහා ද ‘එතනට’ යන පදය කිසියම් නිශ්චිත ස්ථානයක් හැඟවීම සඳහා ද ‘හෙට’ යන පදය කිසියම් නිශ්චිත දිනයක් හැඟවීම සඳහා ද ‘ඒක’ යන පදය නිශ්චිත ද්‍රව්‍යයක් හැඟවීම සඳහා ද ආදේශ වී ඇත. නමුත් මෙම ආදේශ වී ඇති පදවලින් අර්ථ ගැන්වෙන පුද්ගලයෝ කවුද, ස්ථානය නිශ්චිතව කුමක් විය හැකි ද, දිනය නිශ්චිතව කවදා විය හැකි ද සහ ද්‍රව්‍යය කුමක් විය හැකි ද යන්න අවබෝධ කරගැනීම ගැටලු සහගත වේ. මන්ද මෙම වචන සහිත ප්‍රස්තුත වාගාලාපය භාෂණ පරිසරය හෝ සමාජ අවස්ථාව සමග ප්‍රකරණ බද්ධ වී නොමැති බැවිණි.

උදා: A: ඔයාට පොත හම්බුනා ද?

B: නෑ බං.

A: මං රමේෂ්ට කිව්වා ඔයාට දෙන්න කියල.

B: රමේෂ් හෙට ලයිබුරි එනවා කියලනම් කිව්වා.

A: එහෙනං ඔයා හෙට එතනට යන්න. එයා ඔයාට ඒක ගෙනත් දෙයි.

පෙර සාකච්ඡා කළ වාගාලාපය ප්‍රස්තුත උදාහරණයට අනුව භාෂණ පරිසරය සමග ප්‍රකරණ බද්ධ වී ඇත. ඒ අනුව ‘ඔයා’, ‘ඔයාට’ යනු B බවත් ‘එයා’ යනු රමේෂ් බවත් ‘හෙට’ යනු අද සඳුදා නම් අගහරුවාදා බවත් ‘එතන’ යනු ලයිබුරි එක බවත් එසේ ම ‘ඒක’ යනු පොත බවත් වටහා ගැනීම අපහසු නොවනු ඇත.

භාෂාවක භාවිත වන ආදේශක වචන හඳුනා ගැනීමේ දී සාම්ප්‍රදායික ව්‍යාකරණයේ සාකච්ඡාවට ගැනෙන සර්වනාම කෙරෙහි

අවධානය යොමු වේ. සර්වනාමයක් යනුවෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ සියල්ලන් සඳහා යෙදිය හැකි නාම යන්නයි. මෙහි දී ද සිදුවන්නේ ආදේශ වීමකි. මේ ආකාරයට සර්වනාම ආදේශක වචන ලෙස හඳුනා ගත හැකි වන නමුත් ආදේශක වචන ලෙස හඳුනා ගැනෙන්නේ සාම්ප්‍රදායික ව්‍යාකරණයේ එන සර්වනාම පමණක් නොවේ. ප්‍රකරණ බද්ධව අර්ථ නිරූපණ ශක්‍යතාව පවතින ඇතැම් නිපාත, සහ නාම පද ද ආදේශක වචන ලෙස හඳුනා ගැනේ.

ලෝකයේ සෑම භාෂාවක ම ආදේශක වචන ප්‍රකරණ බද්ධව අර්ථවත් වේ. කෙසේ වෙතත් ආදේශක වචන ප්‍රමාණාත්මකව සහ ගුණාත්මකව භාෂාවෙන් භාෂාවට විෂම වේ.

සිංහල භාෂාව	ඉංග්‍රීසි භාෂාව	හින්දි භාෂාව
හෙට	Tomorrow	कल /kal/
ඊයේ	yesterday	
අනිද්දා	-	परसों /pərsə:ʃ/
පෙරේදා	-	

ප්‍රකරණ විචාරයේ දී හඳුනා ගැනෙන ආදේශක වචන වාගාලාපයක ආදේශ වන ස්ථානය, පුද්ගලයා, ද්‍රව්‍යය සහ කාලය, වේලාව හෝ දිනය ආදි සාධක මත ප්‍රධාන ශීර්ෂ හතරක් යටතේ සාකච්ඡා කළ හැකි ය.

1. සත්වචාවී ආදේශක වචන (Person deixis)
2. අවේනනික ආදේශක වචන (Inanimate deixis)
3. කාලචාවී ආදේශක වචන (Time deixis)
4. ස්ථානචාවී ආදේශක වචන (Place deixis)

පර්යේෂණ ගැටලුව

හින්දී භාෂණයේ භාවිත 'यहाँ'/jaha:7 පදය ප්‍රකරණ බද්ධව අර්ථ ගැන්වේ ද, කිනම් අර්ථ උදෙසා ප්‍රකරණ බද්ධ වේ ද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස හඳුනා ගැනේ.

පර්යේෂණයේ අරමුණ

සාම්ප්‍රදායික හින්දී ව්‍යාකරණයේ අව්‍යය නමින් ව්‍යාකරණ ඒකකයක් ලෙස සාකච්ඡාවට ගැනෙන 'यहाँ'/jaha:7 පදය වාග්විද්‍යාවේ ප්‍රකරණ විචාරයේ එන සෛද්ධාන්තික කරුණු මත වාග්විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටිකෝණයකින් අධ්‍යයනය කිරීම සහ එමගින් භාෂණ හින්දීයේ භාවිත 'यहाँ'/jaha:7 පදයේ සැබෑ වාග්විද්‍යාත්මක මුහුණුවර මතුකර දැක්වීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ.

පර්යේෂණයේ වැදගත්කම

නූතන වාග්විද්‍යාවේ වර්ධනයත් සමඟ ප්‍රකරණ විචාරය හඳුනාගෙන දශක ගණනාවක් ගෙවී ගිය ද හින්දී භාෂාව භාවිත වන උතුරු ඉන්දියාවට ප්‍රකරණ විචාරය තවමත් ආධුනික විෂය ක්ෂේත්‍රයකි. එයට එක් හේතුවක් ලෙස මෙම භාෂාව පාදක කොට ගෙන ප්‍රකරණ විචාරය සම්බන්ධයෙන් පළවී ඇති ශාස්ත්‍රීය ලේඛන විරල වීම දැක්විය හැකි ය. මෙය ඉතා ප්‍රායෝගික විෂය ක්ෂේත්‍රයක් වුවත් බොහෝ දුරට හින්දී භාෂාවේදීන්ගේ අවධානය යොමු වන්නේ අර්ථ විචාරයේ සාකච්ඡාවට ගැනෙන භාෂාමය කරුණු මත ගොඩනැගෙන වචනාර්ථ, ව්‍යංගාර්ථ සහ භාවාර්ථ කෙරෙහි ය. මෙවැනි පසුබිමක ප්‍රකරණ විචාරයේ එන සෛද්ධාන්තික කරුණු පාදක කොටගෙන භාෂණ හින්දීයේ භාවිත පදවල භාවිතය ප්‍රකරණාර්ථව සිදුවන්නේ කෙසේ ද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

ප්‍රස්තුත පර්යේෂණය සිදුකරනු ලබන්නේ රැස්කරගත් දත්තවල ගුණාත්මක තත්ව පදනම් කොටගෙන බැවින් මෙම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය ලෙස හඳුනා ගැනෙන්නේ ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයයි.

‘यहाँ’/jəhɑː/ පදයේ ව්‍යාකරණාත්මක සංස්ථිතිය

භාෂණ හින්දියේ භාවිත ‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදයේ ව්‍යාකරණාත්මක සංස්ථිතිය පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමේ දී හින්දී භාෂා විද්වතුන් විසින් මෙම පදය හඳුනාගෙන ඇත්තේ ව්‍යාකරණ ඒකකයක් (grammatical unit) ලෙස ය. ආචාර්ය හර්දෙව් බාන්චි (2016) සිය හින්දී-හින්දී ශබ්දකෝෂයේ මෙම පදය ක්‍රියා විශේෂණ පදයක් ලෙස හඳුන්වා දී ඇත. ආචාර්ය හෝලානාථ් තිවාරි (2004) මෙම පදයේ සංරචනය ක්‍රියා විශේෂණ යටතේ අධ්‍යයනය කර ඇත. එසේ ම ආචාර්ය හර්වන්තරුණේ, කාමිනාප්‍රසාද් ගුරු ආදී බොහෝ හින්දී ව්‍යාකරණඥයන් විසින් සාම්ප්‍රදායික හින්දී ව්‍යාකරණයේ ‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය විග්‍රහ කරනු ලබන්නේ ක්‍රියා විශේෂණ පද විශේෂයක් ලෙස ය. ආචාර්ය හෝලානාථ් තිවාරි ‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය සිය ව්‍යාකරණ විග්‍රහයේ අව්‍ය පද යටතේ ද විග්‍රහ කර ඇත. ඔහු වැඩිදුරටත් සඳහන් කරන්නේ ක්‍රියා විශේෂණ, සම්බන්ධවාචී පද, සමූහවාචී සහ විස්මයවාචී පද අව්‍යය පද ලෙස හඳුනා ගත හැකි බවයි.

‘यहाँ’/jəhɑː/ පදය නිර්මාණය වී ඇති ආකාරය පිළිබඳව පිරික්සීමේ දී ‘यह’/jəh/ යන නියතවාචී සර්වනාම පදය* ගුරු කොටගෙන නිර්මාණය වී ඇති බව හින්දී භාෂා ව්‍යාකරණවේදීන්ගේ මතයයි.

සටහන්: ‘यह’/jəh/ සමීප පදාර්ථයක් සංකේතවත් කරන බැවින් සමීපස්ථ නියතවාචී සර්වනාමයක් ලෙස හඳුන්වා දේ. ‘यह’ /jəh/ මගින් සංකේතවත් කරනු ලබන පදාර්ථයේ නියතභාවය ද සංකේතවත් වන බැවින් මෙම සර්වනාමය නියතවාචී සර්වනාමයක් ලෙස හඳුන්වයි. (බාන්චි, 1985: 86)

यह /jəh/ > यहाँ /jəhɑː/

හින්දී භාෂාවේ මව් භාෂාව ලෙස හඳුනාගැනෙන සංස්කෘත භාෂාවේ මෙම අර්ථය සඳහා ‘शुभः’ සහ ‘अनु’* යන පද භාවිත වේ.

සටහන්: ‘शुभः’ සම්භාව්‍ය ලේඛන සංස්කෘතයෙහි භාවිත පදයක් වන අතර ‘अनु’ සංස්කෘත භාෂණ ව්‍යවහාරයෙහි භාවිත පදයකි. (රේචන, 2022)

හින්දී භාෂා ව්‍යාකරණවේදීන්ට අනුව 'यहाँ'/jəha:~/ පදයේ ප්‍රකෘති තත්ත්වය 'यह'/jəh/ ලෙස හඳුනාගත හැකි ය. මේ අනුව මෙම පදයේ ප්‍රකෘති තත්ත්වය නියතවාවක සමීපස්ථ ස්ථවනාම පදයක් බව පැහැදිලි වන කරුණකි. 'यह'/jəh/ යන ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පර සර්ගයක් සන්ධි වීමෙන් මෙම ආදේශක වචනය නිර්මාණය වී ඇත. එම සන්ධි කාර්යයේ දී සිදුවන ලෝප, ආදේශ සහ ආගමන මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

ප්‍රකෘති තත්ත්වය	ශබ්ද වෙන්කර දැක්වීම	ලෝපය	සර්ගය	ආදේශක වචනය
यह /jəh/	ह + अ /h/+/ə/	अ /ə/	-आँ /a:~	यहाँ /jəha:~
यह /jəh/ + -आँ /a:~				

වරනැගීම සහ භාවිතය

'यहाँ'/jəha:~/ පදය ප්‍රථමා, කර්ණ, සම්ප්‍රදාන, අවධි, සම්බන්ධ සහ ආධාර යන විභක්ති අර්ථවල වරනැගේ. එහෙත් මෙම පදය සාම්ප්‍රදායික ව්‍යාකරණයේ අව්‍යය පද විශේෂයක් ලෙස සැලකෙන බැවින් වචන භේදයේ වර නොනැගේ. ඒ අනුව මෙම පදය නියත ඒකවචන පදයක් ලෙස හඳුනා ගත හැකි ය.

ආදේශක වචනය	ප්‍රථමා	කර්ණ	සම්ප්‍රදාන	අවධි	සම්බන්ධ	ආධාර
यहाँ / jəha:~	यहाँ /jəha:~	यहाँ से /jəha:~ se:/	यहाँ के लए /jəha:~ ke: lie:/	यहाँ से /jəha:~ se:/	यहाँ का /jəha:~ ka:/ यहाँ के /jəha:~ ke:/ यहाँ की /jəha:~ ki:/	यहाँ पर /jəha:~ per/

‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදයේ ප්‍රථමා විභක්ති රූපය ආධාර විභක්ති අර්ථයෙන් ද භාවිත වනු හඳුනා ගත හැකි ය. මෙම භාවිතයේ දී ආධාර විභක්ති ප්‍රත්‍යය සැඟවී අර්ථ නිරූපණයක් සිදු කරයි.*

සටහන්: හින්දියෙහි විවිධ පද විභක්තිවල වරන්‍යැගී, එහෙත් විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් රහිතව යෙදෙන අවස්ථා දක්නට ලැබේ. මෙවැනි අවස්ථාවල විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් භාවිත නොවුන ද අර්ථයානුකූලව විභක්ති ප්‍රත්‍යය සැඟවී ඇති බව සැලකිය යුතු යි. (සෙනෙවිරත්න, 2008: 93)

උදා: यहाँ मत बैठो। (यहाँ = यहाँ पर)

/jəhɑː˜ mət bæːtʰoː/ (/jəhɑː˜ = /jəhɑː˜ pər/)

මෙතන වාඩිවෙන්න එපා.

बेटे, ज़रा यहाँ आओ। (यहाँ = यहाँ पर)

/beːt̪eː, zəraː jəhɑː˜ aːoː/ (/jəhɑː˜ = /jəhɑː˜ pər/)

පුතේ, මෙතනට පොඩ්ඩක් එන්න.

‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය බහුවචනයෙන් විභක්ති අර්ථවල වරන්‍යැගෙන බව සඳහන් කළ ද මෙම පදයේ ඒකචන අර්ථය සමග භාවිත වන බහුවචන අර්ථයක් හඳුනාගත හැකි ය. එහෙත් එම බහුවචන අර්ථය දෙන පදයේ සංරචනය සිදුවන්නේ ‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය ගුරුකොටගෙන නොව ‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය සංරචනය වීමට ගුරු වූ නියතවාචක සර්වනාමය ගුරුකොට ගෙන ය.

උදා: यहाँ बैठना मना है।

මෙතන ඉඳහන්න තහනං.

/jəhɑː˜ bæːt̪hnaː mənaː hæː/

इन स्थानों पर बैठना मना है।

මේ තැන්වල ඉඳහන්න තහනං.

/in sthaːnoː˜ pər bæːt̪hnaː mənaː hæː/

ඉහත නිදසුනේ ඉදිරිපත් කර ඇති පළමු වාගාලාපයේ ‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය ඒකචන ආධාර විභක්තියේ වරන්‍යැගී ඇති අතර දෙවෙනි

වාගාලාපයේ 'यहाँ' /jəhɑː/ පදයේ ඒකවචන ආධාර විභක්ති අර්ථය බහුවචන අර්ථයෙන් භාවිත වී ඇත. මෙහි දී 'यह' /jəh/ නියතවාචී ඒකවචන සර්වනාමයේ බහුවචන රූපය වන 'ये' /jeː/ පදයේ තීර්යක් රූපයට නොහොත් විභක්ති ප්‍රත්‍ය ගැන්වෙන රූපයට 'स्थान' /sthaːn/ යන ස්ථානවාචී බහුවචන පදයක් සහ 'पर' /pər/ පරසර්ගය එක් වීමෙන් පළමු උදාහරණ වාගාලාපයේ යෙදී ඇති ඒකවචන පදයට අනුරූපීව දෙවන වාගාලාපයේ බහුවචන අර්ථය සංරචනය වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.

<p>ප්‍රථමා</p>	<p>ये स्थान बहुत साफ़ हैं। /jeː sthaːn bəhot saːf hæː/</p> <p>මේ තැන් ගොඩක් පිරිසිදුයි.</p>
<p>ආධාර</p>	<p>इन स्थानों पर गाड़ी न रोकने दीजिए। /in sthaːnoː pər gɑːdiː nə roːkneː diːjɪeː/</p> <p>මේ තැන්වල වාහන නවත්තන්න දෙන්න එපා.</p>
<p>අවධි</p>	<p>जल्दी इन स्थानों से जनता को हटा दो। /jəldiː in sthaːnoː seː ʃəntɑː koː hətɑː doː/</p> <p>ඉක්මනට මේ තැන්වලින් ජනතාව අයින් කරන්න.</p>
<p>සම්බන්ධ</p>	<p>इन स्थानों के लोग बहुत दुखी से रहते हैं। /in sthaːnoː keː loːg bəhot dukhiː seː rəhteː hæː/</p> <p>මේ තැන්වල මිනිස්සු ජීවත් වෙන්නේ ගොඩක් දුකෙන්.</p>
<p>කර්ණ</p>	<p>इन स्थानों से मैंने काम सीखा। /in sthaːnoː seː məːneː kɑːm siːkhaː/</p> <p>මේ තැන්වලින් මං වැඩ ඉගෙනගත්තා.</p>

यहाँ' /jəhɑː/ පදයේ ඒකවචන අර්ථය බහුවචනාර්ථයෙන් සංරචනය වී ඇති ආකාරය සහ ප්‍රථමා, කර්ණ, අවධි, සම්බන්ධ සහ ආධාර යන විභක්තිවල ව්‍යවහාර වන ආකාරය මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

විභක්තිය	විභක්ති ප්‍රත්‍ය	නියතවාවී සර්වනාමය	නියතවාවී සර්වනාමයේ බහුවචන රූපය	විභක්ති ගැන්වෙන රූපය	ස්ථානවාවී බහුවචන පදය	බහුවචනාර්ථ පදය
ප්‍රථමා	-	यह /jah/	ये /je:/	-	स्थान /stha:n/	ये स्थान /je: stha:n/
කර්ණ	से /se:/	यह /jah/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों से /in stha:noː se:/
සම්ප්‍රදාන	के लिये /ke: lie:/	यह /jah/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों के लिये /in stha:noː ke: lie:/
අවධි	से /se:/	यह /jah/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों से /in stha:noː se:/
සම්බන්ධ	का /ka:/ के /ke:/ की /ki:/	यह /jah/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों का /in stha:noː ka:/ इन स्थानों के /in stha:noː ke:/ इन स्थानों की /in stha:noː ki:/
ආධාර	पर/में /par/ /meː/	यह /jah/	ये /je:/	इन /in/	स्थान / stha:n/	इन स्थानों* पर /in stha:noː par/ इन स्थानों में / in stha:noː meː/

සටහන්: හින්දී භාෂාවේ බහුවචන නාම පදයක් සමඟ විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් යෙදෙන විට එම නාම පදයේ අන්තයට 'ओं' /oː/ හෝ 'ओं' /joː/ ප්‍රත්‍යය එක් වී ओं /oː/ හෝ 'ओं' /joː/ අන්ත නාමයක් බවට පත් වේ. මෙහි දී පළමුව බහුවචන නාම පදයේ බහුවචන ප්‍රත්‍යයක් ඇත්නම් එය ලොප් කළ යුතු ය. (සෙනෙවිරත්න, 2008: 88).

විභක්තිය	විභක්ති ප්‍රත්‍ය	නියතවාවී සර්වනාමය	නියතවාවී සර්වනාමයේ බහුවචන රූපය	විභක්ති ගැන්වෙන රූපය	ස්ථානවාවී බහුවචන පදය	බහුවචනාර්ථ පදය
ප්‍රථමා	-	यह /jəh/	ये /je:/	-	स्थान /stha:n/	ये स्थान /je: stha:n/
කර්ණ	से /se:/	यह /jəh/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों से /in stha.noː se:/
සම්ප්‍රදාන	के लएि /ke: lie:/	यह /jəh/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों के लएि /in stha.noː ke: lie:/
අවධි	से /se:/	यह /jəh/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों से /in stha.noː se:/
සම්බන්ධ	का /ka:/ के /ke:/ की /ki:/	यह /jəh/	ये /je:/	इन /in/	स्थान /stha:n/	इन स्थानों का /in stha.noː ka:/ इन स्थानों के /in stha.noː ke:/ इन स्थानों की /in stha.noː ki:/
ආධාර	पर/में /pər/ /meːʔ	यह /jəh/	ये /je:/	इन /in/	स्थान / stha:n/	इन स्थानों* पर /in stha.noː pər/ इन स्थानों में / in stha.noː meːʔ

සටහන්: හින්දී භාෂාවේ බහුවචන නාම පදයක් සමඟ විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් යෙදෙන විට එම නාම පදයේ අන්තයට 'ओं' /oː/ හෝ 'ओं' /joː/ ප්‍රත්‍යය එක් වී ओं /oː/ හෝ 'ओं' /joː/ අන්ත නාමයක් බවට පත් වේ. මෙහි දී පළමුව බහුවචන නාම පදයේ බහුවචන ප්‍රත්‍යයක් ඇත්නම් එය ලොප් කළ යුතු ය. (සෙනෙවිරත්න, 2008: 88).

හින්දී නාම පදයකට පරව විභක්ති ප්‍රත්‍යයක් යෙදෙන අවස්ථාවල දී එම නාම පදයේ රූපීය පරිවර්තනයක් සිදු වේ. එම රූපීය පරිවර්තනය වාක්‍ය රචනය කෙරෙහි ද බලපානු ලබයි. (සහාය සහ චතුර්වේදී, 1998: 15).

මෙම බහුවචන පද සංරචනයේ දී 'स्थान' /stha:n/ ස්ථානවාචී බහුවචන පදය වෙනුවට 'जगह' /jəgəh/ (තැන), 'प्रदेश' /prəde:ʃ/ (ප්‍රදේශය) ආදී ස්ථානවාචී පද ද භාෂණ හින්දී ව්‍යවහාරයේ සුලභ ව භාවිත වේ.

ये स्थान   ⇨   ये जगह   ये प्रदेश

/je: stha:n/   /je: jəgəh/   /je: prəde:ʃ/

භාෂණ හින්දී 'यहाँ' /jəha:~/ පදයේ ඒකච්චන වර්තැභීඹ සහ බහුවචන භාවිතය කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඒකච්චන පදයට සාපේක්ෂව බහුවචන භාවිතය කේවල පද විශේෂයක් ලෙස භාවිත නොවන බවත් එසේ ම එය පද සහ සර්ග කිහිපයක එකතුවක් ලෙස භාවිත වන බවත් පැහැදිලි වේ. එසේ ම මෙම බහුවචන රූපවලට අනුකූල වන 'यह' /jəh/ නියතවාචී සර්වනාමයෙන් ම සංරචනය වන ඒකච්චන පද විශේෂයක් ද භාෂණ හින්දී ව්‍යවහාරයේ භාවිත වේ.

හින්දී භාෂාව යනු උප භාෂා පහක සහ ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාර දහඅටක එකතුවකින් නිර්මිත භාෂාවක් වන බැවින් හින්දී භාෂක කලාපයේ එක් එක් ප්‍රදේශවල ව්‍යවහාර වන ප්‍රාදේශීය ව්‍යවහාරවලට ආවේණික වූ 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ අර්ථයට සමාන වචන හඳුනාගත හැකි ය.

අවධි	බුජ්	බුන්දේලී
इयाँ /jɑː/ इ /i/	इत इतै /it/ /itæː/	इत /it/

මීට අමතරව හින්දී භාෂාවේ ප්‍රධාන උපභාෂාවක් වන සූර්වී හින්දීවල භාෂණයේ ව්‍යවහාර වන මෙම පදයට සමාන ප්‍රයෝගයක් ද හඳුනාගත හැකි ය.

හින්දී	සූර්වී හින්දී
यहाँ /jəɦɑː/	इहाँ /ihɑː/

භාෂණ හින්දී 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ භාවිතය කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමේ දී හඳුනාගත හැකි තවත් විශේෂ ලක්ෂණයක් ලෙස නිපාත සමග ප්‍රයෝග වී භාවිත වීම සඳහන් කළ හැකි ය. මෙවැනි අවස්ථා භාෂණ හින්දීයේ සුලභව දැකගත හැකි ය. භාෂණ හින්දීයේ මෙම පදය නිපාත සමග භාවිත වන්නේ ප්‍රථමා විභක්තියේ ය.

නිපාතය	ප්‍රයෝගය	උදාහරණ වාගාලාප
<p>से (වඩා) /se:/</p>	<p>यहाँ से /jəhɑː se:/</p>	<p>यहाँ से वहाँ खूबसूरत है। /jəhɑː seː vəhɑː kʰuːbsuːrət hɛː/ මෙහෙට වඩා එහෙ ලස්සනයි.</p>
<p>से (ඉඳලා) /se:/</p>	<p>यहाँ से /jəhɑː se:/</p>	<p>यहाँ से कतिने दूर है? /jəhɑː seː kitneː duːr hɛː/ මෙහෙ ඉඳල කොච්චර දුර ද?</p>
<p>तक (වෙනකං- /යනකං) /tək/</p>	<p>यहाँ तक /jəhɑː tək/</p>	<p>तुम यह लकीर यहाँ तक खींचो। /tʊm jəh ləkiːr jəhɑː tək kʰiːtʃoː/ ඔයා මේ ඉර මෙනතට වෙනකං අදින්න.</p>
<p>तो (නං) /to:/</p>	<p>यहाँ तो /jəhɑː toː</p>	<p>यहाँ तो बहुत गंदा है। /jəhɑː toː bəhot gəɳdaː hɛː/ මෙහෙ නං ගොඩක් අපිරිසිදුයි.</p>
<p>ही (ම) /hi:/</p>	<p>यहीं /jəhiː/</p>	<p>वह लड़का यहीं था। /vəh ləɽkɑː jəhiː thɑː/ ඒ කොල්ල මෙනතමයි හිටියෙ.</p>
<p>भी (ක්) /bhi:/</p>	<p>यहाँ भी /jəhɑː bhiː/</p>	<p>तुम कभी-कभी यहाँ भी आया करो। /tʊm kəbʰiː kəbʰiː jəhɑː bʰiː aːjɑː kəroː/ ඔයා ඉඳල හිටල මෙහෙත් එන්න.</p>

‘यहाँ’ /jəhɑː/ පදය නින්දී භාෂණයේ සම්බන්ධවාවී අව්‍ය පදයක් ලෙස ද ව්‍යවහාර වනු සුලභව දැකිය හැකි ය. එහි දී මෙම පදය ‘के’ /keː/ විභක්තියට පරව භාවිතා වීම හඳුනාගත හැකි විශේෂ ලක්ෂණයකි.

අව්‍ය පදය	සිංහල අර්ථය	උදාහරණ වාගාලාප
के यहाँ /ke: jəhɑː/	-ගෙ දිහා	हम गोवदि के यहाँ जा रहे हैं। /həm go:viɳd ke: jəhɑː˥ ja: rəhe: hæː/ අපි ගෝවින්දලගෙ ගෙදර යන ගම.
		इस वक्त राहुल के यहाँ कौन है? /is vəkʈ rɑ:hul ke: jəhɑː˥ kʲ:n hæː/ මේ වෙලාවේ රාහුල්ගෙ දිහා කවුද ඉන්නේ?
		उस व्यक्ति के यहाँ दो कमरे हैं। /us vjəkʈi ke: jəhɑː˥ do: kəmre: hæː/ ඒ මනුස්සයගේ ගෙදර කාමර දෙකක් තියෙනව.
		तुम कल से नीता के यहाँ जाना बंद करो। /tum kəl se: ni:ta: ke: jəhɑː˥ ja:na: bənd kəro:/ ඔයා හෙට ඉඳල නීතගේ දිහා යන එක නවත්වන්න.

නින්දි භාෂණයේ 'யहाँ' /jəhɑː/ පදය සිය විරුද්ධාර්ථ පදය සමග යුගල පදයක් වශයෙන් ද යෙදෙන අවස්ථා හඳුනා ගත හැකි ය. එහි දී මෙම පදයෙන් බහුවචනාර්ථයක් ඉදිරිපත් වේ.

යුගල පදය	උදාහරණ වාගාලාප	අර්ථය
यहाँ- वहाँ /jəhɑː˥ - vəhɑː/	जो नहीं चाहरि, यहाँ-वहाँ मत फँको और कहीं इकट्टा करके जला दो। /ʒo: nəhiː ca:hie: jəhɑː˥ - vəhɑː˥ mət pʰeːko: ʒ:r kəhiː ikəʈʈɑ: kərke: jəla: do:/ ඕන්තැති දේවල් එහෙ මෙහෙ දාන්න නැතිව කොහෙ හරි තැනකට ගොඩ ගහල පුවුවල දාන්න.	තැන් තැන්වල (කාමරයේ, මේසය උඩ, සාලයේ, මිදුලේ, කුස්සියේ ආදී යම් නිශ්චිත ස්ථාන වශයෙන්)
यहाँ- वहाँ ɔjəhɑː˥ - vəhɑː/	कोरोना के समय यहाँ-वहाँ मत घूमो। /koro:na: ke: səməj jəhɑː˥ - vəhɑː˥ mət ghu:moː/ කොරෝන කාලෙ එහෙ මෙහෙ ඇවිදින්න එපා	තැන් තැන්වල (ගමේ, නගරයේ, පුස්තකාලයේ, පිට්ටනියේ, කඩ සාප්පු, පාෂේ ආදී යම් නිශ්චිත ප්‍රදේශ වශයෙන්)

සාම්ප්‍රදායික හින්දී ව්‍යාකරණයේ පද සාධනයට අනුව මෙම යුගල පදය 'और' /j:r/ (සහ) නිපාතය ලොප් වී සමාසකරණයෙන් නිර්මාණය වූ පදයක් වශයෙන් ද හඳුන්වා දෙයි.

උදා: यहाँ और वहाँ - यहाँ-वहाँ
/jəhɑː j:r vəhɑː/ - /jəhɑː - vəhɑː/

'यहाँ' /jəhɑː/ පදයේ ප්‍රකරණ විචාරාත්මක විග්‍රහය.

හින්දී භාෂණයේ 'यहाँ' /jəhɑː/ පදය වාගාලාපවල භාවිත වන අර්ථ සම්බන්ධව අවධානය යොමු කිරීමේ දී කිසියම් ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීම උදෙසා ව්‍යවහාරවීම හඳුනාගත හැකි මූලික කරුණකි. කිසියම් ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීම උදෙසා ව්‍යවහාර වන පද අතුරින් මෙම පදය භාෂකයාට සමීප කිසියම් ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීම සඳහා ව්‍යවහාර වේ. එම භාෂකයාට සමීප ස්ථානය භාෂකයාගේ දෘෂ්ටිපථයට ගෝචර වන ස්ථානයක් වන අතර ශ්‍රාවකයාගේ දෘෂ්ටිපථයට ගෝචර වන හෝ නොවන ස්ථානයක් විය හැකි ය. මෙම පදය මගින් අර්ථ ගැන්වෙන භාෂකයාට සමීප ස්ථානය කිසියම් කේන්ද්‍රගත ස්ථානයක් හෝ විස්තෘත ප්‍රදේශයක් හෝ විය හැකි ය. මේ ආකාරයට 'यहाँ' /jəhɑː/ පදය වාගාලාපයක භාවිතයේ දී එය කිසියම් ස්ථානයක් උදෙසා ව්‍යවහාර වන බවත් එසේ ම භාෂකයාට සමීප ස්ථානයක් උදෙසා ව්‍යවහාර වන බවත් වචනාර්ථයෙන් හඳුනා ගත හැකි ය. නමුත් මෙම පදය යම් වාගාලාපයක ව්‍යවහාර වන්නේ කිසියම් කේන්ද්‍රගත ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීමට ද නැතහොත් කිසියම් විස්තෘත ප්‍රදේශයක් අර්ථ ගැන්වීමට ද, එසේ ම එම අර්ථ ගැන්වෙන ස්ථානය නිශ්චිත වශයෙන් ම කුමක් විය හැකි ද (නිවස, බෝඩීම, ගම, රට) යන්න වචනාර්ථයෙන් හඳුනා ගත නොහැක. මෙවැනි අර්ථ හඳුනා ගැනීම සඳහා භාෂාමය නොවන සාධක මත ගොඩනැගුණු, වාග්විද්‍යාවේ අධ්‍යයනය කෙරෙන පුළුල් විෂය පථයක් වන ප්‍රකරණ විචාරාත්මක මූලධර්ම පාදක කරගනු ලබයි. වාගාලාපයක් සහ ප්‍රකරණය අතර ගොඩනැගෙන සම්බන්ධතාව භාෂාමය නොවන අර්ථ රාශියක් උත්පාදනය කරයි. ඒ අනුව 'यहाँ' /jəhɑː/ පදය භාෂකයාට සමීප ඕනෑම ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීම උදෙසා භාවිත කළ හැකි වන අතර, එම ස්ථානය නිශ්චිතව ශ්‍රාවකයා විසින් හඳුනා ගනු ලබන්නේ වාගාලාප අතර ගොඩනැගෙන ප්‍රකරණය මත ය.

උදාහරණ වාගාලාපය	ප්‍රකරණ බද්ධ අර්ථය
<p>तुम आज <u>यहाँ</u> मत आओ। /tum a:j jəhɑː mat a:oː/ ඔයා අද <u>මෙහෙ</u> එන්න එපා.</p>	<p>භාෂකයාට සමීප නිශ්චිත ස්ථානයක් භාෂකයා වර්තමානයේ ජීවත්වන ස්ථා- නය (නිවස, බෝධිම, නේවාසිකාගාරය)</p>
<p>आजकल <u>यहाँ</u> खूब बारशि हो रही है। /aːj kəl jəhɑː khuːb baːriʃ hoː rəhiː hæː/ මේ දවස්වල <u>මෙහෙට</u> ගොඩක් වැස්ස.</p>	<p>භාෂකයාට සමීප විස්තෘත ප්‍රදේශයක් භාෂකයා වර්තමානයේ ජීවත්වන ස්ථා- නය ඇති ප්‍රදේශය (ගමක්, නගරයක්, රටක්)</p>
<p>बचो, शांत हो जाओ और <u>यहाँ</u> देखो। /bəccoː ʃɑːnt hoː jaːoː jːr jəhɑː deːkhoː/ ළමයි, නිශ්ශබ්ද වෙලා <u>මෙහෙ</u> බලන්න.</p>	<p>භාෂකයා මේ මොහොතේ සිටින නිශ්චිත ස්ථානයක් (පන්තිකාමරය තුළ කළු ලෑල්ල ඉදිරිපිට, ක්‍රීඩා පිටියේ භාෂකයා මේ මොහොතේ සිටගෙන හෝ වාඩිවී සිටින තැන)</p>
<p><u>यहाँ</u> रहनेवाले बहुत लोग खेती करते हैं। /jəhɑː rəhneːvɑːleː bəhot loːg kheːtiː kərtəː hæː/ මෙහෙ ජීවත්වෙන ගොඩක් මිනිස්සු කුඹුරු වැඩ කරන්නේ.</p>	<p>භාෂකයාට සමීප විස්තෘත ප්‍රදේශයක් භාෂකයා මේ මොහොතේ සිටින හෝ ජීවත් වන ගම (මීගලෑව, පොළිපිනිගම, කුඹුක්ගැටේ)</p>
<p>मैं देखूँगा कि यह कतिब <u>यहाँ</u> है कनिहीं। /mæː deːkhuːŋɑː ki jəh kitiːb jəhɑː hæː ki nəhiː/ මේ පොත <u>මෙහෙ</u> තියෙනව ද නැද්ද කියල මං බලන්නං.</p>	<p>භාෂකයා දැනට සිටින හෝ, භාෂකයාට වර්තමාන සම්බන්ධතාවයක් ඇති ස්ථානයක් (දැනට ඉගෙනගනු ලබන විශ්වවිද්‍යාලයේ පුස්තකාලය, වර්තමානයේ රැකියාව කරනු ලබන පොත්හල)</p>
<p>मैं कल <u>यहाँ</u> से चला जाऊँगा। /mæː kəl jəhɑː seː çɑːlɑː jaːuːŋɑː/ මං හෙට <u>මෙහෙත්</u> යනව.</p>	<p>භාෂකයා වර්තමානයේ ජීවත් වන ස්ථානයක් හෝ ප්‍රදේශයක් (නිවස, බෝධිම, ගම, රට)</p>

<p>यहाँ बहुत दर्द हो रहा है। /jəhɑː bəhot dərɖ hoː rəhɑː hæː/ මෙහෙ ගොඩක් රිඳෙනව.</p>	<p>ශරීරයේ කිසියම් ප්‍රදේශයක් (අවයව කිහිපයක් සහිත) (පිට ප්‍රදේශය, බඩ ප්‍රදේශය)</p>
<p>आपकी मदद से मैं आज यहाँ हूँ। /ɑːpkiː mədɖ seː məː̃ ɑːj̃ j̃hɑː̃ huː̃/ ඔයාගෙ උදව් හින්ද තමයි මං අද මෙතන ඉන්නෙ.</p>	<p>භාෂකයා වර්තමානයේ සිටින හෝ වාසය කරන ස්ථානයක් (රැකියා ස්ථානයක්, ව්‍යාපාරික ස්ථානයක්)</p>
<p>मुझे यहाँ बहुत काम है, इसलए तंग मत करो। /muj̃heː j̃hɑː̃ bəhot kɑːm hæː̃, isliː təŋg mət kəroː/ මට මෙතන ගොඩක් වැඩ තියෙනව. ඒ නිසා කරදර කරන්න එපා.</p>	<p>භාෂකයා කරන කිසියම් රැකියාවකට හෝ කිසියම් තනතුරකට අදාළ රාජකාරි කටයුතු සිදුකරන ස්ථානය (ආයතනයේ කාර්යාල කාමරය, සහාශාලාව)</p>
<p>यहाँ बैठने के लिए मैंने बहुत कष्ट झेले हैं। /jəhɑː̃ bæːt̃hneː keː liː məː̃neː bəhot kəʃt̃ j̃heːleː hæː̃/ මම මෙතනට එන්න ගොඩක් දුක් විඳලා තියෙනවා.</p>	<p>මෙමගින් අර්ථවත් වන ස්ථානය නිරූපණය වන්නේ කාලය අනුව ය. (මීට වසර ගණනාවකට පෙර සිටි ස්ථානය මත ගොඩනැගෙන තත්වයට සාපේක්ෂව වර්තමානයේ සිටින ස්ථානය මත ගොඩනැගෙන තත්වය.</p>
<p>अगर कोई मुझे यहाँ से हटाने के लिए सोच रहा है, तो मैं देख लूँगा। /əgər koːiː muj̃heː j̃hɑː̃ seː hət̃ɑːneː keː liː soːc rəhɑː hæː, toː məː̃ deːkh luː̃gɑː/ මාව මෙතනින් එලවන්න කවුරු හරි හිතං ඉන්නවනම් මං බලාගන්නම්.</p>	<p>භාෂකයා වර්තමානයේ ජීවත්වන ස්ථානයක් හෝ දරන පදවියක් (සහාපති තනතුරක්, ලේකම් තනතුරක්, බෝඩ්මක්, රැකියාව කරන ස්ථානයක්)</p>

මීට අමතරව 'यहाँ' /jəhɑː̃/ පදය කතන හින්දියේ දී භාෂකයාට සමීප නොවන එහෙත් භාෂකයාගේ දෘෂ්ටිපථයට සමීපව අසුවන එසේ ම ශ්‍රාවකයාට සමීප සන්දර්භවල ද ව්‍යවහාර වනු දැකගත හැකි ය.

උදාහරණ වාගාලාපය	ප්‍රකරණ බද්ධ අර්ථය
<p>अब यहाँ कतिने बचे हैं? /əb jəhɑːː kitneː bæceː hæː/</p> <p>දැං ඔතන කීයක් ඉතුරු ද?</p>	<p>භාෂකයාට සමීප නොවන එහෙත් භාෂකයාගේ දෘෂ්ටිපථයට සමීපව අසුවන එසේ ම ශ්‍රාවකයාට සමීප කිසියම් නිශ්චිත කේන්ද්‍රගත ස්ථානයක් (ශ්‍රාවකයාගේ අත)</p>
<p>यहाँ कतिने बच्चों के नाम कम हैं? /jəhɑːː kitneː bæccoːː keː nɑːm kəm hæː/</p> <p>ඔතන ළමයි කී දෙනෙක්ගේ නම් අඩුයි ද?</p>	<p>භාෂකයාට සමීප නොවන එහෙත් භාෂකයාගේ දෘෂ්ටිපථයට සමීපව අසුවන එසේ ම ශ්‍රාවකයාට සමීප කිසියම් නිශ්චිත කේන්ද්‍රගත ස්ථානයක් (ශ්‍රාවකයා සමීපයේ ඇති නම් ලැයිස්තුව)</p>
<p>यहाँ कोई गलती है तो मुझे बताओ। /jəhɑːː koːiː gəltiː hæː toː muːjheː bætaːoː/</p> <p>ඔතන මොකක්හරි වැරද්දක් තියෙනවනම් මට කියන්න.</p>	<p>භාෂකයාට සමීප නොවන එහෙත් භාෂකයාගේ දෘෂ්ටිපථයට සමීපව අසුවන එසේ ම ශ්‍රාවකයාට සමීප කිසියම් නිශ්චිත කේන්ද්‍රගත ස්ථානයක් (ශ්‍රාවකයාගේ සමීපයේ ඇති කිසියම් ලියවිල්ලක්)</p>

ඉහත උදාහරණ වාගාලාප අධ්‍යයනය කිරීමේ දී 'यहाँ' /jəhɑː/ පදය කිසියම් ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීම සඳහා භාවිත වන බව පැහැදිලි වන කරුණකි. එම ස්ථානය භාෂකයාට සමීප විස්තෘත ස්ථානයක් හෝ කේන්ද්‍රගත ස්ථානයක් හෝ විය හැකි ය. නමුත් මෙම පදය භාවිත වන ස්ථානය නිශ්චිත වශයෙන් ම කුමක් විය හැකි ද යන්න වටහා ගැනීමට වචනයේ අර්ථය පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව ද ඉහත නිදසුන් වාගාලාප අධ්‍යයනයේ දී පැහැදිලි වන තවත් කරුණකි. එබැවින් මෙම 'यहाँ' /jəhɑː/ පදය භාවිත වන ස්ථානය කුමක් ද යන්න නිශ්චිතව වටහා ගැනීමට අර්ථ විචාරාත්මක මූලධර්ම පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බවත් ඒ සඳහා ප්‍රකරණ විචාරාත්මක මූලධර්ම ද ඉවහල් වන බවත් පෙන්වා දිය හැකි ය. 'यहाँ' /jəhɑː/ පදය වාගාලාපවල භාවිත වන ආකාරය නිරීක්ෂණය කිරීමේ දී එය උත්තම පුරුෂය සමග ඍජු සම්බන්ධතාවයක් දක්වන බව ද එසේ ම ඇතැම් සන්දර්භවල මධ්‍යම පුරුෂය සමග ද සම්බන්ධයක් ගොඩනගන බව ද හඳුනා ගත හැකි ය.

සමාලෝචනය

සාම්ප්‍රදායික හින්දී ව්‍යාකරණයේ අව්‍යය පදයක් ලෙස හෝ ක්‍රියා විශේෂණ පදයක් ලෙස අධ්‍යයනය කරනු ලබන 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ භාවිත අර්ථය නිශ්චිතව හඳුනා ගැනීම සඳහා අර්ථ විචාරාත්මක මූලධර්ම යටතේ සාකච්ඡා කරනු ලබන භාෂාමය කරුණු පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බවත්, ඒ සඳහා ප්‍රකරණ විචාරාත්මක මූලධර්ම යටතේ සාකච්ඡා කරනු ලබන භාෂාමය නොවන කරුණු ද ඉවහල් වන බවත්, ඉහත විශ්ලේෂණයට අනුව පැහැදිලි වේ. එසේ ම 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදයේ භාවිතය වාග්විද්‍යාත්මක මූලධර්මවලට අනුව ප්‍රකරණ විචාරයේ සාකච්ඡාවට ගැනෙන ආදේශක වචනවල භාවිතයට සමාන බවට ද ඉහත විශ්ලේෂණය සාධක ඉදිරිපත් කරයි. ඒ අනුව 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදය ප්‍රකරණ බද්ධව අර්ථ නිරූපණය කරන, එසේ ම කිසියම් ස්ථානයක් උදෙසා ආදේශ වන ස්ථානවාචී ආදේශක වචනයක් ලෙස වාග්විද්‍යාත්මක මුහුණුවරකින් හඳුන්වා දිය හැකි බව පැහැදිලි වේ.

භාෂකයාට සමීප ස්ථානයක් අර්ථ ගැන්වීම උදෙසා භාවිතා වන 'यहाँ' /jəɦɑː/ පදය වාග්විද්‍යාත්මකව සමීපස්ථ ස්ථානවාචී ආදේශක වචනයක් ලෙස තවදුරටත් විශේෂණය කර හඳුන්වා දිය හැකි ය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

1. කිවාරි, හෝලානාථ. (1996). *භාෂා විග්‍යාන*. ඉලහාබාද්: කිතාබ් මැහල් ප්‍රකාශන.
2. කිවාරි, හෝලානාථ. (2004). *හින්දී භාෂා කී සංරචනා*. නර් දීල්ලි: වාණි ප්‍රකාශන.
3. බාහරි, හර්දේව්. (2016). *රාජ්පාල් හින්දී ශබ්දකෝශය*. නර් දීල්ලි: රාජ්පාල් ඇන්ඩ් සන්ස්.
4. බාහරි, හර්දේව්. (1985). *ව්‍යවහාරික හින්දී ව්‍යාකරණ*. ඉලහාබාද්: ලෝක්භාර්ති ප්‍රකාශන.
5. රාජපක්ෂ, ආර්. එම්. ඩබ්ලිව්. (1989). 'ප්‍රකරණ විචාරයෙහි ස්වභාවය.' *භාෂා විඥාන භාෂා විෂයක ලිපි සංග්‍රහය ප්‍රථම කලාපය*, 64-70.
6. රාජපක්ෂ, ආර්. එම්. ඩබ්ලිව්. (1991). 'ප්‍රකරණ විචාරයෙහි ලා ආදාළ බව නමැති සංකල්පයෙහි ඇති වැදගත්කම කෙබඳු ද?' *වාග්විද්‍යා හනරවන කලාපය*, 47-54.

7. රාජපක්ෂ, ආර්. එම්. ඩබ්ලිව්. (1993). 'භාෂණ සිංහලයේ එන ආදේශක වචන.' සම්භාෂා පස්වන කලාපය, 164-168.
8. වික්‍රමසිංහ, දයා, රාජපක්ෂ, ආර්. එම්. ඩබ්ලිව්, විරසේකර, ජානකී සන්ධ්‍යා. (2009). *වාග්විද්‍යා ප්‍රවේශය - 2. කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය: වාග්විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය.*
9. සහාය, චතුර්භූෂ් සහ චතුර්වේදී, අරුණ. (1998). *ව්‍යාචාරික හින්දී ව්‍යාකරණ ඔ'ර් වාර්තාලාප්.* ආග්රා: කේන්ද්‍රීය හින්දී සංස්ථාන්.
10. සිංහ, ක්‍රිපාශංකර් සහ සහාය, චතුර්භූෂ්. (2010). *ආධුනික භාෂා විග්‍යාන්.* නව් දිල්ලී: වාණි ප්‍රකාශන.
11. සෙනරත්, සුදත්. (2003). *භාෂණ සිංහල ආදේශක වචන පිළිබඳ අර්ථ විචාරාත්මක විග්‍රහයක්.* කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ වාග්විද්‍යා දර්ශනපති උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කළ ශාස්ත්‍රීය නිබන්ධය, පිටු 227. (අමුද්‍රිත යි)
12. සෙනෙවිරත්න, ලක්ෂ්මන්. (2008). *හින්දී වියරණ හුරුව.* කොළඹ 10: සමයවර්ධන (පෞද්ගලික) සමාගම.
13. රේචන, උඩවෙල. (2022). *සංස්කෘත ස්ථානවාචී ආදේශක වචන සම්බන්ධව දුරකථනය හරහා පවත්වන ලද සම්මුඛ සාකච්ඡාව.* 2022 - 07 - 28.
14. Levinson, S. C. (1983). *Pragmatics.* London: Cambridge University press.